

UPDATE

M-DECREET

MAATREGELEN VOOR LEERLINGEN MET
SPECIFIEKE ONDERWIJSBEHOEFTE

WOORDENLIJST

Ken je het vakjargon uit het onderwijs niet? Hier vind je definities van veelgebruikte woorden in de discussie over specifieke onderwijsbehoeften.

- **Beperking**
bepaalde activiteiten moeilijk kunnen uitvoeren.
Bijvoorbeeld: als je doof bent kan je moeilijk een gesprek volgen.
- **Gemeenschappelijk curriculum**
leerdoelen die leerlingen moeten halen, alles wat ze moeten kennen en kunnen om een diploma of studiebewijs te krijgen.
- **Gemotiveerd verslag**
document opgesteld door een CLB. Het geeft de leerling met specifieke onderwijsbehoeften recht op GON-begeleiding.
- **GON-begeleiding**
geïntegreerd onderwijs. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften gaan naar het gewoon onderwijs en volgen er het gemeenschappelijk curriculum. Een begeleider uit het buitengewoon onderwijs helpt de leerling, de ouders en de klasleraar.
- **Handicap**
niet op gelijke voet met anderen kunnen meedoen omdat de omgeving niet aan jou is aangepast.
Bijvoorbeeld wanneer er geen gebarentolk is, kan een dove persoon moeilijk deelnemen.
- **Inclusief onderwijs**
kinderen met specifieke onderwijsbehoeften doen mee in de gewone klas, met aanpassingen en extra ondersteuning.
- **Individueel aangepast curriculum**
leerdoelen op maat van de leerling. De leerling hoeft de doelen van het gemeenschappelijk curriculum dus niet te halen. Hij krijgt op het einde van het jaar ook niet hetzelfde diploma of studiebewijs, wel een attest van verworven bekwaamheden.
- **ION-begeleiding**
vorm van inclusief onderwijs. Leerlingen met een matige of ernstige verstandelijke beperking volgen een individueel aangepast curriculum in het gewoon onderwijs. Een begeleider uit het buitengewoon onderwijs helpt de leerling, de ouders en de klasleraar.
- **Redelijke aanpassingen**
aanpassingen die nodig zijn om een kind met specifieke onderwijsbehoeften de lessen te laten volgen en te laten meedoen in een gewone school.
- **Speciale onderwijsleermiddelen (SOL)**
hulpmiddelen betaald door het Ministerie van Onderwijs voor leerlingen met een handicap.
Bijvoorbeeld: leerboeken in braille, een doventolk, een aangepaste stoel.
- **Specifieke onderwijsbehoeften**
langdurige en belangrijke problemen hebben om te kunnen meedoen in het onderwijs. Die problemen vragen om aanpassingen in de school en in de klas.
- **Stoornis**
lichamelijke of geestelijke afwijking waardoor iemand belemmerd wordt in zijn functioneren. Bijvoorbeeld als je niet kan horen dan heb je een stoornis aan het oor.
- **Types buitengewoon onderwijs**
indeling van het buitengewoon onderwijs volgens de handicap of moeilijkheid van de leerlingen.
 - Type basisaanbod: specifieke onderwijsbehoeften en geen redelijke aanpassingen mogelijk in het gewoon onderwijs (nieuw type, het vervangt type 1 en type 8)
 - Type 1: licht mentale handicap (wordt afgebouwd)
 - Type 2: verstandelijke beperking
 - Type 3: emotionele of gedragsstoornis
 - Type 4: motorische beperking
 - Type 5: kinderen in een ziekenhuis, in een residentiële setting of in een preventorium
 - Type 6: visuele beperking
 - Type 7: auditieve beperking en spraak- of taalstoornis
 - Type 8: ernstige leerstoornissen (wordt afgebouwd)
 - Type 9: autismespectrumstoornis (nieuw type)
- **Verslag van het CLB**
document opgesteld door het CLB, vereist om een kind te mogen inschrijven in het buitengewoon onderwijs of om een individueel aangepast curriculum te volgen in het gewoon onderwijs.
- **Zorgcontinuüm**
stappen die de gewone school zet om samen met het CLB en de ouders zo goed mogelijk te zorgen voor leerlingen. Er zijn drie stappen.
 - Brede basiszorg: de school zorgt goed voor alle leerlingen zodat die zich kunnen ontwikkelen en zodat er geen problemen ontstaan.
 - Verhoogde zorg: de school neemt extra maatregelen, bovenop de basiszorg. Zoals remediëren of technische hulpmiddelen aanbieden.
 - Uitbreiding van zorg: het CLB onderzoekt wat de leerling, de leraren en de ouders kunnen doen en wat ze nodig hebben zodat de leerling zich kan ontwikkelen. Het CLB regelt extra hulp als dat nodig is.

M-DECREET

Waarom veranderen?

Het onderwijs in Vlaanderen is van hoge kwaliteit. Daarom vragen sommige leraren en ouders zich af waarom het systeem aangepast moet worden. Welke redenering zit er achter het M-decreet?

Drie vaststellingen:

1. België heeft in vergelijking met andere Europese landen veel leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. In Vlaanderen is dat 6,63 procent van de leerplichtige leerlingen.
2. België kiest meer dan andere landen voor een oplossing in aparte scholen. (zie grafiek)
3. Het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs blijft groeien, de laatste tien jaar met meer dan 12 procent.

De cijfers maken duidelijk dat het onderwijssysteem in België leidt tot segregatie: steeds meer leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften gaan naar aparte scholen.

Is daar iets mis mee? Onze scholen leveren toch goed werk? Inderdaad, bijna alle gewone en buitengewone scholen leveren prima kwaliteit. Dat zegt ook de onderwijsinspectie.

Waarom moet er dan iets veranderen? Omdat niet de scholen op zich, maar wel het onderwijssysteem als geheel beter kan. In ons systeem heeft buitengewoon onderwijs een stevige plaats, inclusief onderwijs niet. Nochtans heeft Vlaanderen zich geëngageerd om inclusie een plaats te geven, ook in het onderwijs. Dat ligt vast in zowel het decreet over het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid (2008), als het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (2009).

Het buitengewoon onderwijs blijft bestaan voor kinderen die het nodig hebben. Maar inclusief onderwijs moet de eerste optie worden. Het M-decreet stuurt ons onderwijssysteem in die richting.

Italië

Zweden

Finland

Spanje

Frankrijk

Engeland

Nederland

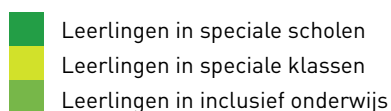
Duitsland

Vlaanderen

Wallonië

Zes krachtlijnen van het M-decreet

Op 21 maart 2014 keurde het Vlaams parlement het M-decreet goed. 'M' staat voor: maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het M-decreet regelt hoe het Vlaamse onderwijs omgaat met leerlingen die door een beperking, stoornis of handicap niet zomaar de lessen kunnen volgen in een gewone school.

1. EERST GEWOON DAN BUITENGEWOON

Als een kind niet meekan op school dan is de belangrijkste vraag: wat heeft dit kind nodig om te leren? Met die vraag gaan lerarenteams aan de slag. Dat is het uitgangspunt van het M-decreet. Het onderwijs mag zich niet blindstaren op de vraag: wat is er mis met dit kind?

Het antwoord op de noden van de leerling ligt in de eerste plaats in het gewoon onderwijs. Elke gewone school moet een doorgedreven zorgbeleid uitbouwen (een zorgcontinuüm) en zoeken naar redelijke aanpassingen. Als dat niet genoeg helpt, dan kan het kind naar het buitengewoon onderwijs.

Lees praktijkverhalen op pagina 10 en 11.

2. RECHT OP REDELIJKE AANPASSINGEN

De gewone school maakt geen 'draagkracht-afweging' meer zoals vroeger. Voortaan moet ze aantonen dat ze samen met de ouders en het centrum voor leerlingenbegeleiding, CLB, redelijke aanpassingen zoekt. Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften hebben daar recht op.

Redelijke aanpassingen zijn bijvoorbeeld langere toetstijden, mondelinge feedback in plaats van cijfers of rustmomenten overdag. Ook technische hulpmiddelen als een laptop met leessoftware of een aangepaste stoel. De school kan bovendien dispensereren, dus onderdelen van het leerprogramma vervangen door iets gelijkwaardigs. Of remediëren, dat is extra individuele leerhulp bieden.

Lees over de zoektocht naar redelijke aanpassingen op pagina 6 en 7.

3. RECHT OP INSCHRIJVEN IN EEN GEWONE SCHOOL

Het M-decreet stelt dat elk kind het recht heeft om zich in te schrijven in een gewone school. Dat is een logisch gevolg van het recht op redelijke aanpassingen. De school mag dus geen leerling weigeren die het gemeenschappelijk curriculum, zeg maar de gewone leerstof, aankan met aangepaste maatregelen.

Ook een leerling die een individueel aangepast curriculum volgt, heeft het recht om in te schrijven in een gewone school. Zijn inschrijving kan pas ontbonden worden na een gesprek tussen school, CLB en ouders over de (on)redelijkheid van aanpassingen. De school motiveert haar beslissing.

Bekijk het schema van de inschrijfprocedure op pagina 8 en 9.

4. NIEUWE TYPES IN BUITENGEWOON ONDERWIJS

Vanaf schooljaar 2015-2016 komt er een nieuw type buitengewoon onderwijs: het type 'basisaanbod'. Dat zal type 1 en type 8 geleidelijk vervangen. Kinderen en jongeren kunnen hiernaartoe als ze specifieke onderwijsbehoeften hebben en als er geen redelijke aanpassingen meer mogelijk zijn in het gewoon onderwijs.

Het nieuw type 9 is voor kinderen met autisme die geen verstandelijke beperking hebben en ondanks redelijke aanpassingen niet in het gewoon onderwijs terechtkunnen.

Voor leerlingen die nu al in het buitengewoon onderwijs zitten, verandert er niets. Ze kunnen blijven in het type of de opleidingsvorm waar ze zitten.

Lees veelgestelde vragen bij het M-decreet op pagina 12 en 13.

5. NIEUWE TOELATINGS- VOORWAARDEN BUITEN- GEWOON ONDERWIJS

Een kind kan enkel naar het buitengewoon onderwijs met een verslag van het CLB. Voor GON-begeleiding geeft het CLB een gemotiveerd verslag. Geen enkele andere instantie kan die verslagen afleveren. De onderwijsinspectie zal toezicht houden op de kwaliteit van de verslagen van de CLB's.

Het CLB zal eerst bekijken of alle mogelijke maatregelen werden genomen in de gewone school alvorens te verwijzen naar het buitengewoon onderwijs. Doorverwijzen naar een buitengewone school louter op basis van de sociale achtergrond van een kind (kansarm, anderstalig gezin) kan niet.

6. ONDERSTEUNING VOOR HET GEWOON ONDERWIJS

Het valt te verwachten dat de nood aan ondersteuning in het gewoon onderwijs zal groeien. Daarom is in het M-decreet een waarborgregeling opgenomen. Die voorziet dat er mensen, lestijden en expertise verschuiven als door het M-decreet het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs daalt. De bestaande ondersteuning, GON- en ION-begeleiding, blijft.

Lees meer over de waarborgregeling en de stappen voor uitvoering van het decreet op pagina 14 en 15.

ouders, leraar en school bepalen samen redelijke aanpassingen

Wat is redelijk?

Elvire (7) zit in het tweede leerjaar, met redelijke aanpassingen. Haar ouders, de leraren en de school, Sint-Donatus in Merchtem, dokterden die samen uit. Want er bestaat geen lijst van wat redelijk is en wat niet. Die afweging moet voor elk kind apart en in elke context opnieuw gemaakt worden.

Mama Anneleen:

"ELVIRE ZAL ZELF WEL AANGEVEN WANNEER HET NIET MEER LUKT"

"Elvire wil niet anders zijn. Ze gaat tot het uiterste om toch maar niet onder te doen voor haar klasgenoten. Maar ook zij moet aanvaarden dat ze niet zo snel leert lezen en rekenen als haar klasgenoten. Al is ze slim genoeg, haar neurologische aandoening belemmert haar. Bewegingen die bij ons automatisch gebeuren, zoals lopen, staan of je ogen op iets richten, vragen een extra inspanning.

Inclusief onderwijs is op dit moment de beste optie voor onze dochter. De samenwerking met de school loopt uitstekend. Alle partijen kunnen luisteren naar elkaar. Leraren en begeleiders geven advies: wel of geen ander rekenboek? Wel of geen rolstoel? Maar wij kunnen ook duidelijk maken waar Elvire zich het best bij voelt.

We bekijken het jaar per jaar. Elvire zal zelf wel aangeven wanneer het niet meer lukt. Als we ooit tot die conclusie komen, dan weet ik dat de school **oprecht alles geprobeerd** heeft. Inclusie kan pas slagen als er goede wil is en ik ontmoette al veel leraren met goede wil."

Juf Mie, leraar tweede leerjaar:

“IK WEET PRECIES WAT VAN MIJ VERWACHT WORDT”

“Natuurlijk mocht ze komen. Ik heb me nooit afgevraagd of ik Elvire wel wilde in mijn klas. Onzeker was ik wel: kan ik dit?”

Elvire heeft een traplift nodig, een aangepaste tafel en stoel en een computer met een woordvoorspellingsprogramma. Die technische aanpassingen bracht de school vorig jaar al in orde. Over de aanpak in de klas maakte ik me meer zorgen. Tot op het multidisciplinair overleg (MDO) met de zorgjuf en het CLB. **Daar spreken we heel duidelijk doelen af en maken een handelingsplan.** Zo weet ik precies wat er verwacht wordt.

Voor rekenen herhaalt Elvire bijvoorbeeld deze week de getallen van 1 tot 20. De rest van de klas rekent al verder tot honderd. Elvire vult oefenblaadjes in en verbetert die zelf met een correctiesleutel. Later volgt een mondelinge toets. Ook voor taal zijn er afspraken. Terwijl haar klasgenootjes het dictee oefenen, leert Elvire de woordjes typen en lezen in groot lettertype.

Ik kan dit alleen maar omdat ik ondersteuning krijg. Een dag per week schiet een stagiaire te hulp en twee uur per week spijkt de GON-juf bij wat Elvire miste door het hoge tempo. Die **rustmomenten** heb ik nodig.

Elvire volgt gretig de lessen en steekt haar vinger op als ze iets wil vertellen. Ze is ook aanvaard. De andere leerlingen kennen haar al van in de kleuterklas. Zij vinden het de gewoonste zaak van de wereld: Elvire hoort erbij.”

Directeur Rudi en zorgleraar Marijke

“ONZE SCHOOL GROEIT MEE MET ELVIRE”

De school groeit mee met Elvire: we zoeken telkens nieuwe aanpassingen en **evalueren ze eerlijk** met de leraar, de ouders en Elvire zelf. Als we vastrijden dan vragen we raad aan het CLB of de docenten van de bachelor na bachelor buitengewoon onderwijs. We gaan ook kijken in andere scholen. Niet om pasklare antwoorden te vinden, wel om te leren zoeken.

We zijn niet bang dat er straks een hele rij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften aan onze poort zal staan. Net als bij Elvire zullen we **per kind bekijken** wat redelijk is en helder communiceren met de ouders.

INSCHRIJVEN

HOE LEERLINGEN INSCHRIJVEN
VOOR SCHOOLJAAR 2015 -2016?

**DRIES IS EEN KIND
MET SPECIFIEKE
ONDERWIJSBEHOEFTEEN.
ZIJN OUDERS WILLEN
HEM INSCHRIJVEN IN EEN
SCHOOL.**

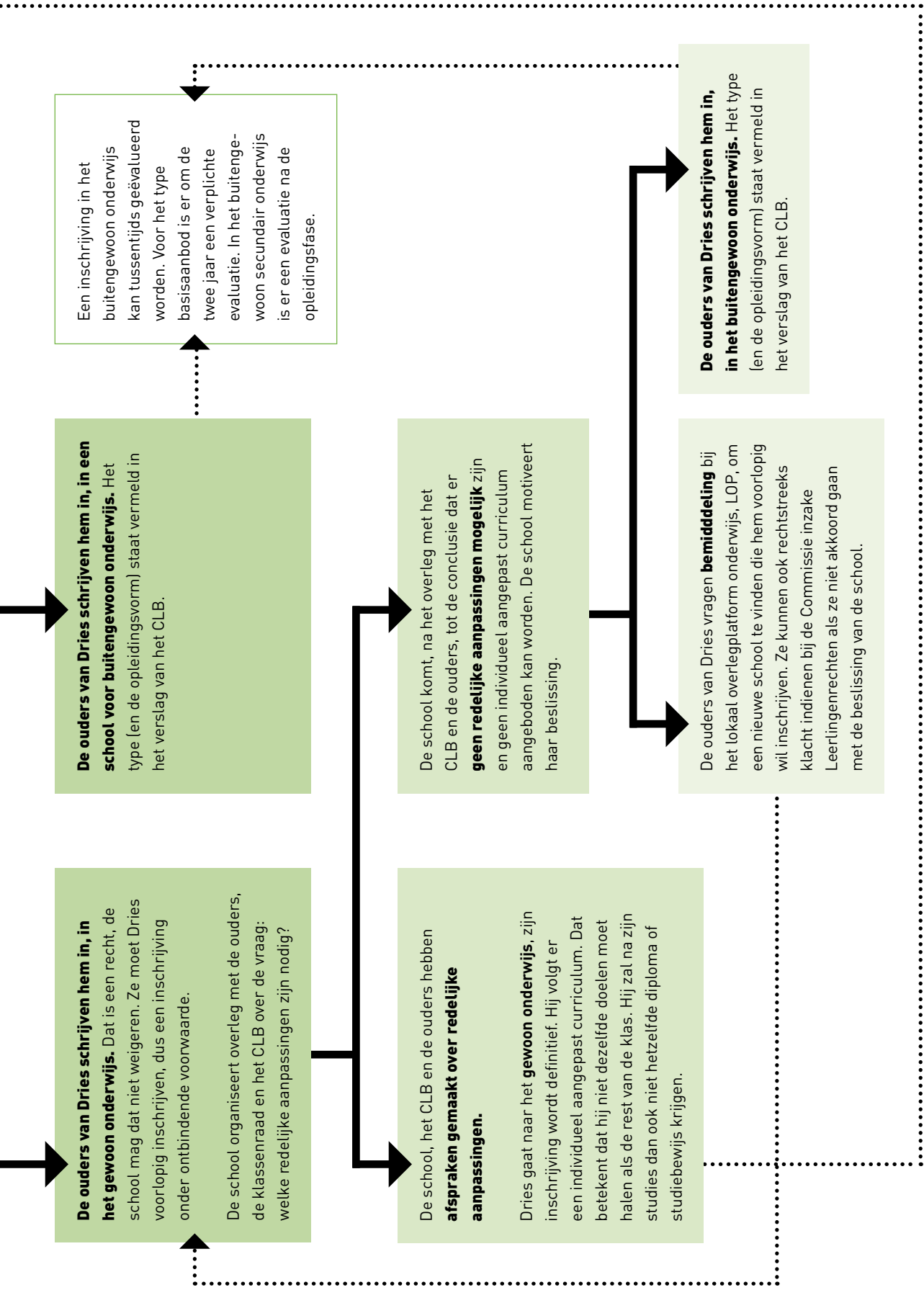
Dries heeft een verslag van het CLB. Daarin staat een analyse van de noden van de leerling en welke maatregelen al genomen zijn in de gewone school.

Samen met de ouders en de school werd vastgesteld dat die maatregelen onvoldoende of disproportioneel zijn om Dries het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen. Hij heeft dus een individueel aangepast curriculum nodig.

Dries heeft geen verslag van het CLB.
Want ondanks zijn beperking of stoornis kan hij volgen in een gewone klas, hij kan het gemeenschappelijk curriculum aan. Dries heeft daarvoor misschien wel extra zorg nodig in de klas.

De ouders van Dries hebben het recht om hem in te schrijven in het **gewoon onderwijs**. Als Dries een gemotiveerd verslag heeft van het CLB dan krijgt hij GON-begeleiding.

Tijdens zijn schoolcarrière kunnen de onderwijsbehoeften van Dries veranderen. Mogelijk is er dan toch een verslag van het CLB nodig. De school organiseert op dat moment een overleg met de klassenraad, de ouders en het CLB over redelijke aanpassingen.

NATHAN (4)
GEWOON
ONDERWIJS

MAMA YASMINA:

“Ik begrijp waarom de juf aan de alarmbel trok”

“Het was schrikken toen we op gesprek moesten bij de directeur en het CLB. ‘We lopen vast’, zeiden ze. ‘We vinden de goede aanpak niet. Uw zoon gaat beter naar het buitengewoon onderwijs.’”

“We wisten natuurlijk wel dat Nathan het moeilijk had. Hij heeft een taalachterstand ten opzichte van leeftijdsgenootjes. Uit frustratie kreeg hij soms woedeaanvallen. En met twintig kleuters in een klas, snakte hij regelmatig naar rust.”

NOG EEN JAARTJE

“Ik begrijp waarom de juf aan de alarmbel trok, Nathan vraagt veel aandacht. Toch wilde ik hem niet zomaar van school veranderen, want hij gaat graag. Bovendien is hij perfect normaal begaafd.”

“We vroegen voorzichtig of hij nog een jaartje mocht blijven. Na een reeks vergaderingen met de school en het CLB

schoof Nathan op naar een groep met oudere kleuters.”

SPRONG VOORWAARTS

“En het werkt. Ik zie Nathan evolueren. Zijn woordenschat gaat vooruit. Hij is leergierig: ‘Mama, hoe is de eerste mens er gekomen?’ De juf voelt hem perfect aan. Ze levert schitterend werk. Ze zegt dat Nathan energie vraagt, maar dat het een enorme voldoening geeft telkens als hij een sprong voorwaarts maakt. Zo voelen wij het ook.”

STIEKEM HOPEN

“Volgens de school kan Nathan volgend jaar waarschijnlijk niet blijven, het eerste leerjaar is een grote stap. Ik kan dat zelf moeilijk inschatten. Voor mij telt alleen Nathan, als hij zich maar goed voelt. Ik heb geleerd dat het ook afhangt van praktische zaken: krijgt de school de begeleiding georganiseerd? Stiekem hoop ik dat het toch lukt.”

DARLENE (18)
BUITENGEWOON
ONDERWIJS

MAMA FABIENNE:

“Je moet mensen vinden die het beste uit jouw kind willen halen”

“Darlene ging negen jaar naar een gewone school. Ze leerde haar brooddoos uit haar boekentas halen, in de rij staan, haar jas ophangen en samenspelen met klasgenootjes. Want ook al heeft Darlene een zware mentale beperking, ik wilde haar opvoeden zoals onze oudste dochter. Ik wilde haar niet in een hoekje duwen.”

LASTIG

“Elke maand overlegden we met de school, met de kinesisten, logopedist en met haar ION-begeleidster: hoe evolueert onze dochter? Gaat het nog voor haar en voor de klasgenoten? De school evolueerde steeds mee, maar voor Darlene werd het op het einde lastig. De kloof met klasgenoten werd steeds groter en ze vond weinig aansluiting.”

“We wilden verder met inclusief onderwijs maar de scholen in de buurt weigerden. Behalve de school aan de andere kant van de stad, waar ze Bouw en Hout aanbieden. Niets voor Darlene en veel te ver. Boven-dien begon het te wegen: al die tijd en energie om de leraren mee te krijgen, extra

ondersteuning te zoeken, haar zelf naar therapie te brengen en die te betalen. Dat waren we moe. In het buitengewoon secundair onderwijs was alle ondersteuning op één plaats en moesten we er als ouder minder energie in steken. Dus kozen we daarvoor.”

OVERSCHAT, ONDERSCHAT

“Het liep niet vlot. Darlene was dat niet gewoon, klasgenoten met een beperking. Ze werd overschat. Ze was niet zo zelfstandig als de leraren dachten. Daarna belandde ze in het andere extreem: in een klasje met kinderen die niet konden spreken of motorisch heel beperkt waren. Maar wat kon Darlene daar nog leren? Het contact met de school haperde.”

OPENBLOEIEN

“Na twee jaar kozen we voor een andere buitengewone school. In haar nieuwe school begrijpen ze Darlene beter. Een verzorgster helpt wanneer Darlene naar de wc gaat en de juf kwam al eens op bezoek om haar thuissituatie in te schatten. Nu bloeit Darlene wel open. Of je nu voor inclusief of buitengewoon onderwijs kiest, je moet gewoon de mensen vinden die het beste uit jouw kind willen halen.”

Veelgestelde vragen van ouders en leraren over het nieuwe M-decreet

➡ **Mijn dochter is opengebloeid in het buitengewoon onderwijs. In de gewone school was ze altijd het buitenbeentje, ze moest krabben om mee te kunnen. In haar nieuwe klas voelt ze zich goed. Is dat dan niet belangrijk?**

Wim H., papa

De ervaringen lopen uiteen: sommige kinderen voelen zich beter in het buitengewoon onderwijs, anderen in het gewoon onderwijs. Waar je kind ook naartoe gaat, leraren moeten rekening houden met de gevoelens van je kind en frustratie voorkomen. In elke school, gewoon of buitengewoon, is dat belangrijk.

➡ **Door het M-decreet zullen meer leerlingen met gedragsproblemen in de gewone school blijven. Hoeveel leerlingen mogen we verwachten?**

Joris D., leraar Nederlands in bso

Het is moeilijk in te schatten hoeveel leerlingen er precies zullen bijkomen in het gewoon onderwijs. Het zal in elk geval geen overrompeling zijn in je klas. Want alle leerlingen die nu in het buitengewoon onderwijs zitten, mogen daar blijven. Enkel voor de nieuwe inschrijvingen van het schooljaar 2015-2016 zal worden

onderzocht of gewoon onderwijs met redelijke aanpassingen mogelijk is. Om je een idee te geven van het aantal leerlingen waarover het gaat: stel dat toch alle leerlingen uit het buitengewoon onderwijs morgen plots naar een gewone school zouden gaan, dan zou er gemiddeld niet eens één leerling per klas bijkomen.

➡ **Minder leerlingen in het buitengewoon onderwijs, betekent ook minder leraren en begeleiders in het buitengewoon onderwijs. Zal ik mijn job verliezen?**

Sigrid V., leraar

buitengewoon onderwijs type 8

Leerlingen die nu in het buitengewoon onderwijs zitten, kunnen daar blijven. Er is geen verplichte overstap door het M-decreet. Je hoeft dus niet te vrezen voor een plotse, heftige daling van het aantal leerlingen. Als er op langere termijn toch een daling komt, dan staan er geen jobs op de helling. Sommige leraren in het buitengewoon onderwijs zullen wel een andere taakinfilling krijgen. Ze gaan ondersteuning bieden aan leraren en leerlingen in het gewoon onderwijs in de buurt.

➡ **Ik ben al dagelijks bezig met differentiëren. Ik maak al een grote spreidstand om de verschillen tussen leerlingen te overbruggen. Er moet toch ergens een gemeenschappelijk niveau zijn in de klas. Of moet ik de lat lager leggen voor iedereen?**

Carine B., leraar
eerste leerjaar gewoon onderwijs

Het M-decreet blijft uitgaan van het gemeenschappelijk curriculum, dat blijft de lat waar je in het gewoon onderwijs zo veel mogelijk leerlingen over haalt. Differentiëren is daarbij inderdaad niet nieuw, het behoort tot de basisvaardigheden van elke leraar. Leerlingen die het gemeenschappelijk curriculum niet aankunnen, zelfs niet met redelijke aanpassingen, hoef je niet over die lat te duwen. Het is wel mogelijk om hen een individueel aangepast curriculum te geven in het gewoon onderwijs. De lat hoeft in elk geval niet omlaag.

➡ **Ik ken heel wat ouders en leraren die bezorgd zijn: krijgen kinderen met specifieke onderwijsbehoeften nog de begeleiding waar ze recht op hebben?**

Nele K., mama

Het M-decreet heeft net als doel om een aangepaste begeleiding te garanderen voor alle kinderen met specifieke onderwijsbehoeften, waar ze ook naar school gaan. In het gewoon onderwijs, zolang de aanpassingen redelijk zijn. In het buitengewoon onderwijs als dat nodig is. Begeleiding mag niet langer vasthangen aan een bepaalde locatie.

➡ **Sommige scholen investeren veel in zorg. Ze trekken meer zorgkinderen aan. Welke garantie is er dat alle scholen werk maken van redelijke aanpassingen?**

Tine D., directeur gewoon lager onderwijs

In het M-decreet staat uitdrukkelijk ingeschreven dat het de opdracht is van elke gewone school om een zorgcontinuüm uit te bouwen en redelijke aanpassingen te doen. De pedagogische begeleiding zal de scholen ondersteunen. Het is altijd mogelijk dat sommige scholen er sterker op inzetten dan andere. Zij zullen dan ook meer genieten van de waarborgregeling.

EN NU?

Geleidelijke invoering van het M-decreet

najaar 2014

ROL VAN HET CLB UITWERKEN

De CLB's maken afspraken over de opmaak van de nieuwe verslagen. Ze stellen ook hun diagnostische praktijk bij, zodat ze vanaf 1 januari 2015 hun nieuwe rol kunnen opnemen.

M-DECREET TOEPASSEN OP INSCHRIJVINGEN IN GEWOON ONDERWIJS

Al bij de inschrijvingen voor het schooljaar 2015-2016 moeten de gewone scholen rekening houden met het M-decreet: op zoek gaan naar redelijke aanpassingen en sommige leerlingen inschrijven onder ontbindende voorwaarde. Er komt een omzendbrief om scholen volledige uitleg te geven.

PROGRAMMATIE NIEUWE TYPE 9

Scholen voor buitengewoon onderwijs die het nieuwe type 9 willen aanbieden, dienden een aanvraag in. De Vlaamse Regering beslist welke scholen toelating krijgen.

2015

BEGELEIDING VOOR HET GEWOON ONDERWIJS

De grootste verandering voor scholen van het gewoon onderwijs is het werken met redelijke aanpassingen. Scholen krijgen daarbij begeleiding (contactgegevens zie p. 16).

- Sinds 1 september 2014 zetten de pedagogische begeleidingsdiensten extra competentiebegeleiders in. Scholen of leraren kunnen aan hen begeleiding op maat vragen. De pedagogisch begeleider komt dan naar de school en naar de klas. Hij bekijkt hoe de school en de leraren meer inclusie kunnen realiseren.
- Vanaf 1 januari 2015 start ook een inclusienetwerk van specialisten en scholen met veel ervaring. Ouders, leraren, CLB's en scholen kunnen er aankloppen voor advies bij hun zoektocht naar redelijke aanpassingen in geval dat een leerling een individueel aangepast curriculum volgt of overweegt.
- De nascholing op initiatief van de overheid zal tijdens de schooljaren 2015-2016 en 2016-2017 in het teken staan van het M-decreet.

BEGELEIDING VOOR HET BUITENGEWOON ONDERWIJS

Scholen en leraren in het buitengewoon onderwijs krijgen ondersteuning bij het overschakelen naar een type basisaanbod. Ze kunnen ook rekenen op begeleiding bij het aanvragen van een type 9 en hun expertise rond autismespectrumstoornissen aanscherpen. Daarvoor zijn er gespecialiseerde pedagogische begeleiders (contactgegevens zie p. 16).

MONITORING VAN LEERLINGENAANTALLEN

In februari 2015 zal het Ministerie van Onderwijs en Vorming de leerlingenaantallen van dit schooljaar optekenen: hoeveel krijgen er GON-begeleiding, hoeveel zitten er in het buitengewoon onderwijs ... In februari 2016, na de invoering van het M-decreet, wordt opnieuw zo'n meting gedaan. Dan zullen we weten of en welke verschuivingen zich voordoen. Ook in de jaren daarna zal de administratie de effecten van maatregelen uit het M-decreet meten en indien nodig zal het beleid bijgesteld worden.

WAARBORGREGELING TOEPASSEN

Als minder kinderen naar het buitengewoon onderwijs gaan, dan komen daar geleidelijk mensen en lestijden vrij. Zij zullen opnieuw ingezet worden voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke behoeften.

In 2015 worden de verdeelsleutels verder uitgewerkt: hoe kunnen we vrijgekomen uren en lestijden verdelen tussen gewoon en buitengewoon onderwijs en over de verschillende scholen? Na de metingen in februari 2016 zal de uitgewerkte regeling dan in praktijk omgezet worden. De algemene principes voor de verdeling zijn er wel al. De waarborgregeling zal rekening houden met:

- de verschuivingen van leerlingen zoals die in de monitoring vastgesteld worden
- demografische factoren: zijn er meer of minder kinderen in een bepaald geboortjaar ...
- het relatieve aantal leerlingen met een gemotiveerd verslag voor GON of een verslag voor buitengewoon onderwijs in scholen voor gewoon onderwijs

De middelen zullen mogen worden ingezet voor uitbreiding van zorg in het gewoon onderwijs of voor versterking van het onderwijs en de zorg in buitengewoon onderwijs. Er hoeven geen jobs te sneuvelen. Sommige leraren uit het buitengewoon onderwijs zullen ondersteuning gaan bieden aan leraren en leerlingen in het gewoon onderwijs in de buurt. Daar is hun expertise nodig.

Meer weten?

Over M-decreet:

- www.onderwijs.vlaanderen.be

Ondersteuning van leraren en scholen:

- **GO!:** kjell.bosmans@g-o.be
- **OVSg:** axel.pannecoucke@ovsg.be
- **PBDKO/VSKO basisonderwijs:**
filip.dhaenens@vsko.be
- **PBDKO/VSKO secundair onderwijs:**
hendrik.despiegelaere@vsko.be
- **POV:** jef.van.de.wiele@pov.be
- **Inclusienetwerk:** inge.ranschaert@vsko.be;
Kathleen.mortier@g-o.be

Advies over redelijke aanpassingen:

- ["Klaar voor redelijke aanpassingen"](#),
brochure Arteveldehogeschool
- ["Met een handicap naar de school van jouw keuze"](#),
brochure Interfederaal centrum voor gelijke kansen
en bestrijding van discriminatie en racisme
- Ipass, kenniscentrum voor inclusie, participatie en
succes op school: <http://ipass.kuleuven.be>

Bemiddeling of klacht

bij inschrijven in een school:

- Lokaal Overlegplatform Onderwijs (LOP):
www.ond.vlaanderen.be/gok/top/
- Commissie inzake Leerlingenrechten:
www.ond.vlaanderen.be/leerlingenrechtencommissie